

**Budapest Környéki Törvényszék
mint másodfokú bíróság**

Az ügy száma: 6.Pf.20.187/2022/7/I.

A felperes:

Argenta Faktor Zrt., 1026 Budapest, Hűvösvölgyi út 27.

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda,

Az alperesek:

I.

rendű;

AxFina Hungary Zrt., 6723 Szeged, Római körút 21., II. rendű

Az alperesek képviselője:

dr. Lajos Sándor, 1093 Budapest, Boráros tér 3. III. emelet 9. ajtó, aki az I. rendű alperest képviseli

aki a II. rendű alperest

képviseli

A per tárgya:

kölcsöntartozás megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Monori Járásbíróság

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.21.152/2020/51.

Í T É L E T

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Az I. rendű alperes per költségekben történő marasztalását mellőzi és kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 104.141,- (száznégyezer-száznegyvenegy) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az I. r. alperesi képviselő dr. Lajos Sándor ügyvéd
elsőfokú eljárásban felmerült
forint, valamint a másodfokú eljárásban
forint
díjának a viselésére a
felperest kötelezi akként, hogy felhívja a Budapest Környéki Törvényszék Elnöki
Letétkezelőjét, hogy a 2021. január 20-án felperes által
elnöki letéti számon
letétbe helyezett
forintot utalja ki az
ügygondnok részére és kötelezi a felperest, hogy a fennmaradó

forint ügygondnoki díjat 15 nap alatt - végrehajtás
terhével – közvetlenül fizesse meg az ügygondnoknak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság 20.P.21.152/2020/51. számú ítéletével a Lombard Finanszírozási Zrt. és az I. r. alperes között 2008. április 22-én számon létrejött kölcsönszerződést akként nyilvánította érvényessé, hogy a kirovó pénznemet forintban, az induló ügyleti kamat éves százalékban kifejezett értékét pedig 23,2421 %-ban határozta meg. A II. r. alperest a fentiek türére kötelezte. Kötelezte az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.301.763,- forintot, ennek 2009. július 8. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő késedelmi kamatát, valamint 143.393,- forint perköltséget. Dr. Lajos Sándor ügyvéd ügygondnoki díját forintban állapította meg.
- [2] A tényállás szerint az I. r. alperes, mint adós és a Lombard Finanszírozási Zrt., mint hitelező között 2008. április 22-én svájci frank alapú, változó kamatozású kölcsönszerződést jött létre az I. r. alperes által megvásárolni kívánt személygépkocsi vételárának a finanszírozására, mely alapján a hitelező 2.340.000,- forint kölcsönt folyósított az I. r. alperes részére. A felek a szerződésben a mértékadó devizanemet CHF-ben, a teljes hiteldíjmutatót évi 20,62 %-ban, a törlesztőrészletek számát 72-ben, az egyes törlesztő részletek összegét 52.962,- forintban, az összes törlesztőrészlet összegét 3.813.264,- forintban, törlesztőrészletek esedékességét 2008. május 25. napjától az adott hónap 25. napjában határozták meg. A szerződés részét képezte a hitelező által meghatározott általános szerződési feltételeket tartalmazó HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat, valamint a hitelező hirdetménye. Az I. r. alperes a hitelező által alkalmazott devizakonstrukciók közül a normál devizakonstrukciót választotta, így az Üzletszabályzat I.6. pontja alapján a kamatváltozás I.-t és a kamatváltozás II.-t a kölcsönbeadó hirdetménye szerint volt köteles megfizetni. A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a szerződő felek a hitelező javára vételi jogot alapítottak a finanszírozott gépjárműre. A Lombard Finanszírozási Zrt. a szerződést az I. r. alperes fizetési késedelmére hivatkozással 2009. április 14-én kelt nyilatkozatával azonnal hatállyal felmondta. Ezt követően a hitelező a finanszírozott gépjárművet az alperestől visszavette, azt 1.300.000,- forintért értékesítette, majd a szerződésből fennmaradt követelését 2010. március 23-án a felperesre engedményezte. A 2010. április 30. napján megszűnt hitelező általános jogutódja a II. r. alperes.
- [3] A felperes módosított keresetében a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy a bíróság a kirovó pénznemet forintban, az ügyleti kamat mértékét pedig évi 23,2421 %-ban határozza meg. Az így érvényessé nyilvánított szerződés alapján a bíróság az I. r. alperest 1.301.763,- forint és annak 2008. július 1. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére, a II. r. alperest pedig ennek a türére kötelezte. Arra hivatkozott, hogy kölcsönszerződés megfelelő árfolyamkockázati tájékoztató és az ügyleti kamat éves százalékos mértéke meghatározásának a hiányában érvénytelen, követeléskezelőként pedig jogosult a szerződés érvényessé nyilvánítását kérni. Hangsúlyozta, hogy jogelődje jogszerűen mondta fel a szerződést, mert az I. r. alperesnek az érvényessé nyilvánított tartalom szerint is jelentős összegű tartozása állt fenn. A követelése összecszerúségét a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján határozta meg, a keresetét a régi Ptk. többek között 237. § (1) és (2) bekezdéseire alapította.

- [4] Az ismeretlen helyen tartózkodó I. r. alperest képviselő ügygondnok módosított ellenkérelmében elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte arra hivatkozva, hogy a felperes jogelődje által közölt felmondás jogszabályba ütközik, illetve jogszabály megkerülésére irányul és jogszerűtlen is, ezért a felperesi jogelőd nem tehetett volna lejárttá a teljes hátralékos követelést, azaz késedelembe esett, ami az I. r. alperes késedelmét kizárja, ebből következően a követelés nem járt le, így a bíróságnak a keresetlevelet vissza kellett volna utasítania. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak a keresetváltoztatást is vissza kellett volna utasítania, mert az egyben jogalakítási és marasztalási kérelmet is tartalmaz anélkül, hogy megfelelné a Pp. keresettel és keresethalmazattal kapcsolatos követelményeinek, másrészt arra figyelemmel, hogy a felperes az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset nélkül nem kérhetné a szerződés érvényessé nyilvánítását. Erdemi védekezésében hivatkozott arra, hogy a felperes követelése elévült, a perbeli legitimációja hiányzik, mert a szerződés érvényessé nyilvánítása iránt, mint engedményes nem terjeszthet elő keresetet. Arra is hivatkozott, hogy a szerződés lényeges feltételekben való megállapodás hiányában nem jött létre, annak deviza alapú elszámolásra vonatkozó szerződéses feltételei tisztességtelenek, mert az árfolyamkockázatról nem kapott megfelelő tájékoztatást, továbbá a szerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat éves százalékban kifejezett mértékét, ami a szerződés régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti érvénytelenségét eredményezi. További érvénytelenségi okként arra hivatkozott, hogy a szerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), és e) pontjába is ütközik, és vitatta a szerződés érvényessé nyilváníthatóságát is.
- [5] A II. r. alperes érdemi ellenkérelmében a kereset teljesítését nem ellenezte.
- [6] Az elsőfokú bíróság a módosított keresetet alaposnak találta.
- [7] Az eljárás megszüntetése iránti kérelem és az elévülési kifogás alaptalanságára levont következtetését követően az elsőfokú bíróság a felperes perbeli legitimációját, azaz azt vizsgálta, hogy jogosult-e a felperes az általa is érvénytelennek tekintett szerződés jogkövetkezményeinek a levonását kérni és erre alaptoltan marasztalási keresetet előterjeszteni az I. r. alperessel szemben. E körben elsőként az rPtk. 234. § (1) bekezdését hívta fel, miszerint a semmis szerződés érvénytelenségére, ha a törvény kivételt nem tesz bárki határidő nélkül hivatkozhat. Kifejtette, hogy a szerződő feleken kívül álló, harmadik személy perbeli legitimációja akkor állapítható meg, ha védendő jogi érdeke fennállását igazolja. A jogi érdekeltséghez igazodó korlátozott, behatárolt jogkövetkezmények generálisan nem határozhatók meg, ebben a kérdésben a 2/2010. (VI.28.) PK. vélemény 10. pont a) alpontja alapján minden ügyben egyedileg kell állást foglalni.
- [8] A hitelező 2010. március 23-án a kölcsönszerződésből eredő teljes követelését a felperesre engedményezte, erre vonatkozó tényállítását a felperes megfelelően bizonyította. Az engedményezésről való értesítés következtében az I. r. alperes az rPtk. 228. § (4) bekezdése alapján kizárólag a felperesnek teljesíthet, azaz ő lett a kölcsönszerződés alapján teljesítendő ellenszolgáltatás kizárólagos anyagi jogosultja, ezért kizárólag a felperes érvényesíthet a perbeli kölcsönszerződésből eredő igényt az I. r. alperessel szemben, azaz őt illeti meg a kereshetőségi jog. Ez alapján nyilvánvalóan fennáll az a védendő jogi érdeke, amelyre figyelemmel kérheti az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a levonását. Ezzel ellentétes álláspont elfogadása azt eredményezné, hogy senki sem jogosult a követelést érvényesíteni az I. r. alperessel szemben, vagyis az engedményezés következtében lényegében szabadulna a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségei alól. Az engedményezés jogintézményének a lényege azonban a követelés jogosultjának személyében bekövetkező alanycsere, ami a

kötelezett szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit semmilyen formában nem érinti. Kétségtelen, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása iránti igény engedményezése nem lehetséges, az engedményezés jogkövetkezményeként viszont az engedményes válik a követelés kizárólagos jogosultjává, ezen alanyi jog megszerzésével olyan védendő jogi érdeke is keletkezik, ami az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a levonására feljogosítja. E körben a bírói gyakorlat ugyan nem egységes, a Kúriának azonban nincs olyan közzétett eseti döntése, amelyben a fentiekben ellentétes álláspontot fogalmazott volna meg.

- [9] A felperes keresetösszeírásának a megállapítását követően a keresetet érdemben vizsgálta és a felperes igazságügyi szakértői vélemény alapján összevontan vizsgálta az érvényességét és a felperes keresetösszeírásának alaposnak találta.
- [10] Az ítélettel szemben az I. r. alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 371. § (2) bekezdése, valamint 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozva, hogy egyrészt a bizonyítás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges, másrészt az elsőfokú bíróság a felperes egyoldalú tényállításaival megsértette a Pp. 265. § (1) bekezdését. Érvélete szerint az ítélet indokolása nélkülözi a meggyőző erőt, a logikai levezetést, a tényállást csak a bizonyítékok egy részének az értékelésével állapította meg. A döntése megalapozatlan, a tartalmi elvárásoknak nem megfelelő. Az elsőfokú bíróság döntése számos anyagi jogi jogszabályt is megsértett, így a Ptk. számos rendelkezését, a Hpt. rendelkezéseit, valamint az úgynevezett DH2. törvény 37. § (1) és 37/A. § (1) bekezdés rendelkezését. Az indokolás ellenmondásai a jogszabály téves értelmezéséből vagy teljes figyelmen kívül hagyásából adódtak.
- [11] Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a felperes kereseti kérelmének az elutasítását, valamint a felperes per költségeiben marasztalását kérte.
- [12] Előadta, hogy a felperes perbeli legitimációja vonatkozásában az elsőfokú bíróság álláspontja megalapozatlan. Erre vonatkozó eddigi nyilatkozatait fenntartva kiemelte, hogy a felperes, mint engedményes az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a levonására vonatkozó jogosultságát a Ptk. 234. § (1) bekezdéséből eredeztette, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a Hpt. 213. § (3) bekezdése azonban egyaránt kimondja, hogy a szerződés semmisségére hivatkozni csak a fogyasztó érdekében lehet. A Ptk. 234. § (1) bekezdéséhez képest utóbbi rendelkezések lex speciálisnak minősülnek, így a felperes a szerződés semmisségére nem is hivatkozhatna. Nem igazolta ugyanis, hogy az általa meghatározott tartalmú érvényessé nyilvánítás a fogyasztó érdekét miként szolgálja. Semmilyen előadást nem tett a védendő jogi érdeke vonatkozásában, esetében nem is beszélhetünk védendő alanyi jogról, ugyanakkor semmiképp nem a bíróság feladata, hogy a felperes ezzel kapcsolatos előadását pótolja. Az engedményezés a felperest csak az eredeti szerződésből eredő követelés érvényesítésére jogosítja fel, de arra nem, hogy jogalakítási kereset előterjesztése folytán kérje a szerződés tartalmának a módosítását érvényessé nyilvánítás formájában és az alapján marasztalási igényt is előterjesszen. Amennyiben ezt elfogadnánk, úgy összemosódna az engedményezés és a jogutódlás két különálló jogintézménye.
- [13] A felperes az engedményezéssel nem lépett szerződéses pozícióba, a Ptk. 237. § egyszerű nyelvtani értelmezéséből következően azonban az érvényessé nyilvánítás a szerződéshez tapadó alakító jog, ami a teljes jogviszonyt alakítja, amire a felperes engedményesként nem jogosult. Hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítélete alapján arra, hogy amennyiben a szerződés érvénytelen, úgy azt sem felmondani, sem engedményezni nem lehet.

A Gfv.VII.30.493/2017/2. számú Kúriai határozatot pedig annak az alátámasztására hívta fel, miszerint a felperes nem követelhet az érvénytelen szerződésből fakadóan semmilyen igényt. Ezt meghaladóan több eseti döntés mellett a 7/2021. PJE határozatra is hivatkozott, mint ami alapján egyértelmű, hogy az engedményes nem szerez semmilyen alakító jogot a szerződés vonatkozásában. A felperes esetében ugyanis nem általános jogutódlásról beszélünk, így nem is lépett szerződéses pozícióba. Az elsőfokú bíróság a jogalakítási kereset kapcsán tett előadásaival, és a Pp. 172. § (4) bekezdésével sem foglalkozott és sem a felperes, sem az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy mely jogszabályi rendelkezés engedi meg a felperes számára a jogalakítási kereset előterjesztését. Kifejezett jogszabályi engedély erre a perbeli esetben egyáltalán nem volt. A Pp. ezt meghaladóan a jogcímhez kötöttség elvéből indul ki, az érvényessé nyilvánítás pedig semmilyen körülmények között nem tekinthető önálló jogcímnak. A felperes marasztalási igénye csak az érvényessé nyilvánítás iránti kérelemből eredeztethető, nem egy önálló jogcím, így alapot sem teremt a módosított kereset előterjesztésére. Az elsőfokú bíróság egyéb okfejtésével kapcsolatban kiemelte, hogy a fogyasztóvédelmi rendelkezéseknek szankciós célzata is van, így még az is elképzelhető szankció, hogy a tisztességtelen szerződési feltételt alkalmazó szolgáltató elesik a követelés érvényesítésének a jogosultságától. A fogyasztóvédelem tekintetében hivatkozott az Alaptörvény M. cikkére is. Az a kérdés pedig, hogy az eredeti szerződő fél vagy annak jogutódja jogosult-e igényt előterjeszteni, meghaladja jelen jogvita kereteit.

- [14] Fellebbezésében az elsőfokú bíróság álláspontját az elévülés kivételével a kereset érdeme vonatkozásában is vitatta, arra is hivatkozva, hogy a felperes nem kérte a szerződés ügyleti kamat százalékos mértéke hiánya miatti érvénytelenségének az orvoslását.
- [15] Kérte továbbá a másodfokú eljárás felfüggesztését a C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig hivatkozva arra, hogy a Győri Ítéltábla előtt kezdeményezett eljárás jelen per eldöntésének az előkérdését képezi. Perköltségigényét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján terjesztette elő azzal, hogy az ügygondnok ÁFA körbe tartozik.
- [16] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az I. r. alperes perköltségben marasztalását kérte.
- [17] A perbeli legitimáció tekintetében előadta, hogy a szerződés érvénytelenségének a jogkövetkezményei nem minősülnek alakító jognak, mert azok vagy az alakító jog gyakorlásának, vagy pedig a hivatalból megállapított érvénytelenségnek a törvényben meghatározott következményei. A jogviszony alakítása az érvénytelenség megállapítása, a jogkövetkezmények azonban már nem a jogviszonyt alakítják, hanem az érvénytelenség szükségszerű következményei. Az érvénytelenségi ok orvoslása, amennyiben azt bíróság alkalmazza, nem a felet megillető alakító jog, hanem a bíróság döntésén alapszik. A felperesnek, mint engedményesnek lehetősége volt az alperes érvénytelenségi kifogásával szemben érvényessé nyilvánítást kérni, jogi érdeke, perbeli legitimációja fennáll. Az rPtk. 329. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy az alperes több érvénytelenségi kifogást is előterjesztett és a felperes éppen az ügyleti kamat hiányával kapcsolatos kifogás alapján terjesztette elő a megváltoztatott kereseti kérelmét. Nyilvánvaló, hogy az engedményesnek fennáll a jogi érdeke egy olyan szerződés megtámadására, amelyből eredő követelést ráruháztak és amely alapján igényt érvényesíthet. Így nem zárható el az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló kereseti kérelem előterjesztésétől sem.

- [18] Vitatta, hogy keresetében, illetve keresetváltoztatásában kizárólag az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiánya miatti érvénytelenség kiküszöbölését kérte volna, keresetváltoztatása mindkét érvénytelenségi ok kiküszöbölésére irányult. Egyebekben egyetértett az elsőfokú ítéletben foglaltakkal.
- [19] Az eljárás felfüggesztését indokolatlannak találta, mert a kezdeményezés kifejezetten a hazai jog értelmezésére irányult, így előzetes döntéshozatali eljárásnak e kérdések vonatkozásában nincs helye.
- [20] A felperes előkészítő iratához a perbeli legitimációja alátámasztására, mint okirati bizonyítékot csatolta a felperesi jogelőddel kötött jogátruházásra vonatkozó szerződést a Pp. 373. § (2) és (3) bekezdése alapján hivatkozva arra, hogy a Kúria e tárgyban kelt Gfv.VI.30.183/2021/4. számú határozata az elsőfokú ítélet meghozatalakor még nem állt a felek rendelkezésére.
- [21] Az I. r. alperes a felperesi előkészítő iratra reagálva kifejtette, miszerint a felperes és a II. r. alperes tévesen hivatkozott az új Ptk. rendelkezéseire, ugyanis a szerződés létrejöttére tekintettel a Ptké. 50. § (2) bekezdésére figyelemmel a jogátruházási szerződésre is a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A régi Ptk. a jogátruházás intézményét nem ismerte. Hivatkozott a BH. 2017.346. számú döntés alapján arra, hogy a perindítás joga érvényesen nem ruházható át, ez alapján az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítását nem lehet forgalomképes jognak tekinteni. Az engedményezés és a jogátruházás sem külön-külön, sem együttesen nem teremt alapot az érvénytelenség jogkövetkezményeinek engedményes általi levonására.
- [22] A jogátruházás Ptk. 6:202. § (1) bekezdésében szabályozott jogintézménye kapcsán kifejtette, hogy az anyagi jogi jogosultságok átruházását teszi lehetővé, de nem biztosít olyan eljárási jogosultságot, mint a perindítást más jogalanyok között létrejött szerződés érvényessé nyilvánítására. A jogok akkor ruházhatók át, ha tartalmukból a jogszabályi rendelkezések és a tételezett jogalkotói cél szerint az átruházhatóság következik. A felperes és a II. r. alperes közötti szerződést (engedményezés és jogátruházás) szerződésátruházásnak kell tekinteni és a felek jogait, kötelezettségeit az alapján kell megállapítani. A Ptk. 6:208. § (1) bekezdése szerinti szerződésátruházás azonban három oldalú jogügylet, melynek létrejöttéhez az I. r. alperes hozzájárulására is szükség lett volna. Az I. r. alperes azonban a szerződés átruházáshoz nem járul hozzá. A felperes és a II. r. alperes az engedményezést követő tíz évvel később jogátruházási szerződéssel a Ptk. 6:208. § (1) bekezdését kívánták megkerülni, ami emiatt semmis. Aggályos, jogszabály megkerülésével kötött szerződés az, ami az engedményezés és jogátruházás együttes alkalmazásának köntösébe bújtatja a ténylegesen három fél megállapodását igénylő szerződés átruházást. Hivatkozott arra is, hogy a szerződéses jogviszony a jövőre nézve ex nunc hatállyal jön létre, így a jogátruházási szerződés 2. pontja szerinti kikötés jogszabályba ütközik. A visszaható hatályú szerződés az I. r. alperessel, mint kötelezettel közlésre nem került, ezért joghatás kiváltására alkalmatlan. Megjegyezte, hogy a felperes nem mutatta be az MNB engedélyeket, holott ahhoz, hogy a II. r. alperes helyére szerződéses hitelezői pozícióba léphessen elengedhetetlen az MNB engedélyek csatolása.
- [23] Arra is hivatkozott, hogy a felperes a másodfokú eljárás során nem volt jogosult sem új tényt állítani, sem új bizonyítékot előterjeszteni. A felperesnek az alperesi védekezésre is figyelemmel lehetősége lett volna az elsőfokú eljárás során is a most becsatolt iratokat elkészíteni és előterjeszteni. Hiányzik a Pp. 373. § (2) bekezdésében foglalt azon feltétel,

miszerint az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be. Ezen túl a felperesnek a bizonyíték előterjesztésével egyidejűleg valószínűsíteni kellett volna, hogy a bizonyíték elbírálása rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna.

[24] **A másodfokú bíróság az I. r. alperes fellebbezését az alábbiak szerint találta megalapozottnak.**

[25] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem keretei között vizsgálta. Olyan jogsértést azonban nem látott megállapíthatónak, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna. Az rendű alperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy a felperes nem kérte az ügyleti kamat százalékos mértéke, mint érvénytelenségi ok tekintetében az érvényessé nyilvánítást, mivel a 2021. szeptember 1-én megtartott perfelvételi tárgyalásról készült 37. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalán felvett felperesi nyilatkozat ezt egyértelműen cáfolja. Ezért megalapozatlan, hogy az elsőfokú bíróság a kereset korlátait (Pp.342.§ (1) bekezdése) figyelmen kívül hagyta.

[26] Megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita szempontjából irányadó tényállást helytállóan állapította meg, és az abból levont jogi következtetéssel, utalva a szerződés létrejöttére, annak tartalmára, az elévülésre, illetve az I. r. alperes Hpt. 213. § (1) bekezdés a.), b.) és e.) pontjaira, valamint a THM megtévesztő jellegére alapított hivatkozást elutasító állásponttal a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a felperes által hivatkozott érvénytelenségi okokat illetően is, ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak a felperes perbeli legitimációjával kapcsolatos okfejtésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

[27] A másodfokú bíróságnak a fellebbezésben előadottak alapján elsődlegesen abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a pénzügyi szerződés engedményese – az engedményezési szerződés erre vonatkozó konkrét rendelkezése hiányában – kizárólag a rPtk. alapján jogosult-e az érvénytelennek nyilvánított kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérni és az I. rendű alperessel, mint kötelezettel szemben az engedményezett tartozást ezen a jogcímen követelni.

[28] A rPtk. 1. § (1) bekezdése szerinti tárgyi és személyi hatályából és a 2. § (1) bekezdésében alapelveként megfogalmazott, a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogainak, továbbá törvényes érdekei védelmének elvéből nem következik, hogy az engedményes az engedményezéssel rá át nem szállt jogok tekintetében is jogvédelemre tarthatna igényt a megjelölt jogszabályi rendelkezések alapján. A felhívott szabályokból – az egyedi jogviszonyra vonatkoztatva annak szabályait – csak az a következtetés vonható le, hogy ha a jogalany igénye a vagyoni és személyi viszonyok körébe tartozik, akkor a rPtk. ehhez a jogviszonyhoz tartozó jogvédelmi igényt biztosítja.

[29] Az adott esetben a rPtk. engedményezésre vonatkozó szabályai alapján ítéltető meg, hogy az engedményes az engedményezéssel milyen terjedelemben szerez jogosultságokat, mert csak ezek tekintetében lehet őt a hivatkozott alapelvi rendelkezés alapján a közvetlen igényérvényesítési jogosultsággal rendelkező alanyi jogosultnak tekinteni.

[30] A másodfokú bíróság egyetértett az I. r. alperes álláspontjával, amelyet egyébként már a 6.Pf. 20 949/2021/5. szám alatti határozatában is kifejtett, hogy a felperes, mint engedményes a

régi Ptk. 328. § (1) – (2) bekezdése, 329. §-a alapján szinguláris jogutód, nem általános jogutód, nem szerezte meg a kölcsönszerződésre vonatkozó alakítói jogokat, csak a kölcsönszerződésből fakadó követelés érvényesítésének a jogát vásárolta meg, ez az igény nem járhat az alapul szolgáló jogviszony tartalmi módosítására vonatkozó igény érvényesítésének lehetőségével.

- [31] Az engedményezés legfontosabb joghatása a rPtk. 329. § (1) bekezdés alapján a meghatározott követelés jogosulti pozíciójában bekövetkező alanyváltás: az engedményes az eredeti jogosult, az engedményező helyébe lép. A rPtk. 329. § (3) bekezdése szerint, a kötelezett helyzete az engedményezést követően tartalmilag nem változik, az engedményessel szemben is felhozhatja az engedményezővel szembeni kifogásait és beszámíthatja az engedményezővel szembeni követeléseit.
- [32] Az engedményezés tárgya nem maga a jogviszony, hanem az abból eredő meghatározott követelés a BH.2007.407. számú eseti döntés értelmében is. Az engedményes csak az engedményezett követelés érvényesítésére rendelkezik perbeli legitimációval, a BH. 2008. évi 128. számú eseti döntés értelmében. A szerződés érvénytelenségének a megállapításához fűződő jogi érdek pedig nem engedményezhető a BH. 2001. évi 335. döntés értelmében. Az alakítói jogokkal nem rendelkező felperessel szemben az I-II. rendű alperesek sem kérhették a szerződés érvénytelenségének megállapítását, csupán a követelés érvényesítésének kizárása céljából hivatkozhattak a kölcsönszerződés érvénytelenségére.
- [33] A szerződés érvénytelenségének a megállapítására a másodfokú bíróság álláspontja szerint kizárólag a peres felek közül a szerződő felek viszonyában van lehetőség. A felperes nem tekinthető a II. r. alperes – vagyis a Lombard Zrt - általános jogutódjának. Az engedményezés a követelés értékesítéséből kifolyólag kizárólag a követelés érvényesítésére korlátozódott. Az iratokból megállapítható, hogy a követelés engedményezésére, és nem a szerződés átruházására került sor. Az engedményes, vagyis a felperes nem lépett be az engedményező, vagyis a II.r. alperes és az I. r. alperes között létrejött szerződésbe, sem az engedményező mellé, sem annak helyébe.
- [34] A másodfokú bíróság tehát nem értett egyet a felperes azon álláspontjával, hogy a felperes a szerződéssel kapcsolatos alakítói jog gyakorlására jogosult lenne. Mivel az engedményes nem szerződő fél és nem szerződéses jogutód, nem rendelkezik jogalakítói joggal, csupán az általa vásárolt követelés érvényesítésére rendelkezik jogosultsággal, feltéve, hogy a követelés érvényesen létrejött. A felperes kérelme, amely arra irányult, hogy az alperesek között létrejött szerződést nyilvánítsa érvényessé, olyan alakítói jog iránti igény, amely nem vitásan a teljes szerződéses jogviszonyt érinti. Az érvénytelenségre, mint kifogásra az adós I.r. alperes az engedményessel szemben is hivatkozhat. A régi Ptk. 329. § (3) bekezdése alapján azonban az érvénytelenségi ok következményeinek levonását csak az engedményező kérheti.
- [35] A másodfokú bíróság megítélése szerint, eltérően az elsőfokú bíróság álláspontjától a felperest kívülálló harmadik személyként sem illeti meg az érvénytelen kölcsönszerződés jogkövetkezményeinek levonása tekintetében keresetindítási jog az alábbiak szerint. Az elsőfokú bíróság hivatkozása a rPtk. 234. § (1) bekezdésére megalapozatlan. A jelzett jogszabályhely az engedményest nem nevesíti a szerződést kötő feleken kívülálló harmadik személyként. A hivatkozott rPtk szakasz általánosságban a szerződést kötő feleken kívülálló harmadik személy jogi érdekének fogalmát, tartalmát értelmezi, ugyanakkor a perbeli legitimáció vizsgálata során nem elegendő a felperes érdekeltségének a bizonyítása, a felperes részéről „védendő jogi érdeknek” kell fennállnia, az e körben történt felperesi előadás

azonban a jogvita szempontjából irreleváns. A hivatkozott Ptk szakaszhoz fűzött jogértelmezés egyértelműen azt támasztja alá, hogy a szerződő feleken kívüli, harmadik személy – védendő jogi érdeke fennállása esetén is csak – a szerződő felek relációjában kérheti az érvénytelenség jogkövetkezmenyei alkalmazását.

- [36] Az engedményesnek az engedményezés alapján a követelés érvényesítésére keletkezik joga azonban, ha a követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelennek bizonyul, önmagában az engedményezés nem alapítja meg az érvénytelenség levonásához fűződő jogi érdeket. A szerződés érvénytelenségének megállapításához fűződő jogi érdek egyebekben nem is engedményezhető (BH2001. 335.), tehát ezen az alapon sem vezethető le a felperes igényérvényesítési jogosultsága.
- [37] A fentiek alapján az engedményes – mint az engedményező és a kötelezett között létrejött szerződésen kívülálló, harmadik személy – a rPtk. 234. § (1) bekezdése alapján sem jogosult arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezmenyeinek alkalmazását közvetlenül a kötelezettel szemben kérje. (Kúria Gfv.VI.30 183/2021/4.)
- [38] Ugyanakkor ellentétben az elsőfokú bíróság okfejtésével a felperesnek lehetősége van az engedményezővel szembeni igényérvényesítésre, az érvénytelen szerződés pedig, önmagában nem eredményezi az elszámolási kötelezettség megszűnését.
- [39] A másodfokú bíróság rámutat, hogy a rPtk. 329. § (1) bekezdés alapján a megszerzett követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is átszállnak az engedményesre, elősegítve ezzel a megszerzett követelés eredményes érvényesítését. A rPtk. azonban ezen túlmenően nem rendelkezik arról, hogy egyéb jogok átszállnak-e az engedményezéssel. Ugyanakkor különbséget kell tenni az engedményezés kapcsán a követeléshez kapcsolódó és a szerződés egészéhez kapcsolódó jogok között. Az előbbiek átszállnak a követelés átruházásával együtt, az utóbbiak viszont a rPtk. hivatkozott rendelkezései alapján nem, csak egy kifejezetten erre irányuló szerződéssel kerülnének az engedményeshez.
- [40] A rPtk. külön nem szabályozta a szerződésátruházás jogintézményét, de egyes jogviszonyok esetében azonban az adott jogviszonyra vonatkozó speciális szabályozás elismerte, illetve biztosította a szerződési pozíció átruházása lehetőségét. Lényeges jellemzőként a szerződésátruházást a szerződéses jogok és kötelezettségek tekintetében jogutódlást biztosító sui generis háromoldalú megállapodásként kezelve elfogadta a bírói gyakorlat, hogy a szerződésből kilépő és a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél háromoldalú megállapodásával a szerződéses pozíció átruházható. (BH2006. 409., BH2018. 50.) A szerződési pozíció átruházása tehát a gyakorlatban a Ptk. hatálybalépése előtti időszakban is széles körben alkalmazott megoldás volt, a bírói gyakorlat elismerte annak lehetőségét és úgy tekintette, hogy a szerződésátruházás jogutódlást eredményez, a szerződésben maradó és a szerződésbe belépő fél között nem keletkeztet új szerződést.
- [41] Ugyanakkor az új Ptk. 6:208. § (1) bekezdése egyértelműen kinyilvánítja a teljes szerződési pozíció átruházásának lehetőségét annak rögzítésével, hogy a szerződésből kilépő, a szerződésben maradó és a szerződésbe belépő fél megállapodhatnak a szerződésből kilépő felet megillető jogok és az őt terhelő kötelezettségek összességének a szerződésbe belépő félre történő átruházásáról. Ennek lényege, hogy a szerződésátruházás a már fennállt jogviszony alanyaiban bekövetkező változás, jogutódlás. A szerződésátruházás a jogviszonyt nem szünteti meg, a szerződést nem újítja meg; lényege, hogy a szerződésből kilépő és a

szerződésben maradó fél közötti kötelelem szűnik meg, a korábban létrejött jogok és kötelezettségek összessége pedig a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél között marad fenn. Hangsúlyozni kell, hogy a szerződésátruházás egy sui generis háromoldalú szerződés az eredeti jogviszony alanyai (átruházó és kötelezett) és az átvállaló között. A szerződésátruházás eredményeképp a szerződésbe belépő fél a szerződésből kilépő fél szerződési pozíciójába lép be. Mivel a szerződési pozíció nem más, mint jogok és kötelezettségek összessége, a szerződésbe belépő felet mindazok a jogok megilletik és mindazok a kötelezettségek terhelik, amelyek a szerződésből kilépő felett megillettek, illetve terheltek. A szerződésátruházás gazdasági jelentőségét az adja, hogy a jogok mellett a kötelezettségek tekintetében is tiszta helyzetet teremt: a szerződésből kilépő fél minden kötelemből szabadul. A szerződésbe belépő félre szállnak át a szerződésátruházást megelőzően keletkezett kötelezettségek, így a szerződésbe belépő fél lesz felelős a szerződésből kilépő fél által okozott károkért is.”

- [42] A felperes által csatolt megállapodás azonban nem tekinthető a hivatkozott Ptk szabályozás szerinti megállapodásnak, így annak a felperesi legitimáció szempontjából jelentősége nincs, de egyébként sem lehet figyelembe venni, utalva a Pp. 373. § (2) és (3) bekezdésére.
- [43] Miután érvénytelen szerződésre jogot alapítani nem lehet, az érvénytelenség oka pedig a jelen perben a felperesi legitimáció hiányában nem küszöbölhető ki, ezért a felperes az érvénytelen szerződésből eredő követelést az I. rendű alperessel szemben nem érvényesíthet. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp.126.§ (2) bekezdése szerinti feltételek további vizsgálatát mellőzve a C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a másodfokú eljárás felfüggesztését sem tartotta indokoltnak.
- [44] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a nem fellebbezett részt nem érintve – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.
- [45] A másodfokú eljárásban a felperes peresztes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperesnek együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján a másodfokú bíróság áfával növelten állapította meg. Mivel a Pp.78.§ (4) bekezdése alapján az ügygondnoki díj csak részben került előzetesen letétbe helyezésre, a másodfokú bíróság a kiutalás mellett a felperest a különbözeti összeg közvetlen megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2022. szeptember 07.

dr. Polgárné dr. Vida Judit s.k. a tanács elnöke

dr. Németh Renáta s.k. előadó bíró

dr. Fehérné dr. Gaál Tünde s.k. bíró